

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Petra Šuránka v právní věci žalobce: **Ing. J. R.**, zastoupený JUDr. Josefem Sedláčkem st., advokátem, sídlem Starobranská 327/4, Šumperk, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, **za účasti:** MUDr. M. R., zastoupená Mgr. Danou Libochowitzovou, advokátkou, sídlem 17. listopadu 342, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2024, č. j. MZE-24090/2024-12126, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2024, č. j. 10 A 51/2024-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Státního zemědělského intervenčního fondu

ze dne 20. 12. 2023, č. j. SZIF/2023/0824025, kterým bylo rozhodnuto, že žalobce není účastníkem řízení ve věci aktualizace evidence půdy zahájeného oznámením o zahájení řízení ze dne 16. 11. 2016, doručeným osobě zúčastněné na řízení jako uživatele půdy evidované v evidenci půdy. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že aktualizace evidence půdy byla zahájena z moci úřední za účelem úpravy hranic v evidenci zapsaných dílů půdních bloků, a to na základě nově zhotovených ortofotomap z leteckého snímkování (§ 3h odst. 2 ve spojení s § 3g odst. 8 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění účinném od 1. 1. 2015). Pozemky, na nichž se nacházely díly půdních bloků dotčené aktualizací, patřily v době provádění aktualizace do nevypořádaného společného jmění bývalých manželů (žalobce a osoby zúčastněné na řízení). Správní orgány po vyjasnění skutkových a právních okolností případu nepovažovaly žalobce za účastníka s odůvodněním, že se jednalo o postup zahájený a vedený z moci úřední a že žalobce nebyl u ověřovaných nebo sousedních dílů půdních bloků zapsán v evidenci jako jejich uživatel.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Městský soud neshledal žalobcem namítanou nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. Pokud jde o posouzení věci samé, městský soud odlišil postup dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství konaný na základě ohlášení uživatele (při němž může vyvstat rozpor mezi dvěma osobami a jehož výsledek má dopad do práv obou, neboť předurčuje výsledek rozhodování o přidělení dotací) od postupu vedeného Fondem z moci úřední dle § 3g odst. 8 téhož zákona. Vlastník pozemků nezapsaný v evidenci půdy jako uživatel příslušných dílů půdních bloků nemůže úspěšně žádat o poskytnutí dotace. Dle městského soudu proto (ne)provedení aktualizace evidence půdy (dílů půdních bloků) dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství nemůže založit, změnit nebo zrušit práva nebo povinnosti vlastníka pozemků, anebo taková práva nebo povinnosti závazně deklarovat. Vlastník pozemků proto nemůže být považován za účastníka ve smyslu § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Postupem dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství zpřesňujícím evidenci půdy pak nemůže být vlastník pozemků na svých právech či povinnostech ani přímo dotčen, není tedy účastníkem ani podle § 27 odst. 2 správního řádu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž zopakoval námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel v této souvislosti v kasační stížnosti vypočetl námitky, jimiž se žalovaný dle jeho názoru řádně nezabýval (nezjištění, kdo pozemky fakticky obhospodařuje; objektivně nepravdivý zápis v evidenci půdy; vlastník má právo na ochranu proti chybnému zápisu v jakémkoli řízení; zásah do ústavně chráněného vlastnického práva).

[4] Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem městského soudu, že (ne)povolení zápisu jiné osoby jako uživatele do evidence půdy nezasáhne do práv vlastníka pozemků, ani s implicitním závěrem, že účastníkem dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je pouze zapsaný uživatel. I zachování zápisu uživatele představuje dle stěžovatele omezení práv vlastníka, neboť právo věc užívat tvoří nedílnou součást vlastnického práva. Vyhrazení užívacího práva jiné osobě je tedy i omezením práva vlastnického. Dle stěžovatele vlastník musí mít možnost takovému zásahu aktivně bránit, a sice z pozice účastníka při každé prováděné aktualizaci evidence půdy. Dle stěžovatele tak výsledek rozhodování o dalším

pokračování

trvání užívacího práva představuje přímé dotčení jeho vlastnického práva ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu. Při každé aktualizaci evidence půdy je také dle stěžovatele správní orgán povinen z úřední povinnosti zkoumat, zda zapsaný uživatel disponuje platným právním důvodem užívání, k čemuž má vlastník pozemku právo se vyjádřit a podílet se na důkazním řízení.

[5] Ve shodě s městským soudem se stěžovatel domnívá, že evidence půdy je závazným podkladem pro dotační řízení. Z toho ovšem stěžovatel dovozuje, že vlastník má rovněž právo bránit se zneužívání svého vlastnictví k neoprávněnému čerpání dotací osobou zapsanou neoprávněně jako uživatel, a to na základě nesprávně vedené evidence půdy.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že stěžovatel konkretizoval námitku nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí až v kasační stížnosti. Dle jeho názoru se správní orgány s námitkami vztahujícími se k otázce stěžovatelova účastenství v odůvodnění vydaných rozhodnutí přezkoumatelně vypořádaly.

[7] Evidence zemědělské půdy je dle žalovaného založena na evidenci uživatelských vztahů, a to zejména pro účely čerpání dotací. Jde tedy o záznamy zákonem stanovených informací o dílech půdních bloků zapsaných na základě průkazných dokladů. Provedení (či neprovedení) aktualizace proto z tohoto pohledu může mít dopad toliko do právní sféry uživatelů půdních bloků, neboť pouze tyto osoby mohou žádat o dotaci na díly půdních bloků. Do práv vlastníka pozemků se aktualizace evidence půdy nikterak nepromítá. Vlastníci pronajatých (propachtovaných) pozemků mohou být v řízení dle § 3g zákona o zemědělství přímo dotčeni na svých právech nebo povinnostech pouze tehdy, pokud sami žádají o zapsání jako uživatelé dílů půdních bloků (anebo naopak zapsanými uživateli jsou a jiná osoba si činí nárok na to být zapsána jako uživatel). V ostatních případech mohou vlastníci toliko podat kvalifikovaný podnět dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství.

[8] Zahrnutí vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí díly půdních bloků, jako účastníků aktualizací evidence půdy by dle žalovaného bylo mimořádně obtížné (vlastníků těchto pozemků je celkem cca 3,2 mil. a správní orgány provádějí cca 60 tis. aktualizací ročně). Fakticky by tento přístup ohrozil poskytování dotací v reálném čase. Žalovaný poukázal na skutečnost, že v rámci dosavadního vedení evidence půdy (s přihlédnutím k její dvacetileté historii) správní orgány nepovažovaly vlastníky pozemků za účastníky. Stěžovatelovy požadavky mající původ v jeho soukromoprávních sporech neodůvodňují dle žalovaného změnu jeho praxe stran otázky zahrnování vlastníků pozemků jako účastníků všech prováděných aktualizací evidence půdy.

[9] V doplnění vyjádření pak žalovaný obsáhle reagoval na v mezidobí vydaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2024, č. j. 4 As 406/2023-31, týkající se povinnosti správního orgánu zahájit aktualizaci evidence půdy k podnětu (dříve žádosti) vlastníka pozemku a s tím souvisejícího závěru o účastenství vlastníka pozemku v takto zahájeném řízení odvozovaného od toho, že vlastník pozemku byl podatelem podnětu/žádosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Na úvod Nejvyšší správní soud připomíná svou konstantní judikaturu, dle které přezkoumá-li krajský soud rozhodnutí žalovaného, které pro nedostatky odůvodnění nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatíží vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91, nebo ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008-99). Stěžovatel v žalobě namítal nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, městský soud nicméně této námitce nepřisvědčil (bod 14 napadeného rozsudku). K této námitce zopakované stěžovatelem v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že závěr městského soudu stran přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného považuje za správný. Povinnost soudu či správního orgánu řádně odůvodnit své rozhodnutí nelze pojímat tak široce, že by bylo třeba vždy vyslovit podrobnou odpověď na každý dílčí argument účastníka řízení (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2005, sp. zn. IV. ÚS 201/04, N 3/36 SbNU 19, či ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. I. ÚS 116/05, N 108/41 SbNU 349). Dle Ústavního soudu „*není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné opONENTUŘE (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247). Podobně k obsahu odůvodnění přistupuje též judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky ze dne 22. 2. 2017, č. j. 6 Afs 27/2017-39, ze dne 10. 10. 2017, č. j. 7 Azs 217/2017-20, ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-50, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013-30. Tyto závěry lze obdobně vztáhnout na obsah odůvodnění správních rozhodnutí. Postačuje tedy, je-li možné názor soudu či správního orgánu na určitou otázku (či námitku) seznat z kontextu odůvodnění. V nyní posuzovaném případě žalovaný vlastní ucelenou argumentací vysvětlil stěžovateli, proč dle jeho názoru nebyl účastníkem procesu aktualizace evidence půdy. Nejvyšší správní soud současně připomíná, že úkolem žalovaného bylo vypořádat toliko námitky směřující proti závěru, že stěžovatel nebyl účastníkem řízení, nikoli též námitky směřující proti vlastnímu postupu při aktualizaci evidence půdy a proti jejímu výsledku.

[12] Nejvyšší správní soud proto mohl přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek směřujících do věci samé, a tedy otázky, zda vlastník pozemku, na němž se nachází evidovaný díl půdního bloku, má být účasten aktualizace evidence půdy konané ve smyslu § 3g odst. 8 zákona o zemědělství z moci úřední.

[13] Na tomto místě Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že o formálním správním řízení, a tedy i o účastenství v něm, lze *stricto sensu* hovořit až v případě rozhodování žalovaného o námitce (§ 3g odst. 6 zákona o zemědělství). Právní úprava totiž s vedením správního řízení při provádění aktualizace nepočítá, správnímu orgánu toliko předepisuje, aby uživatelům dílů půdních bloků *oznámil* provedení či neprovedení aktualizace evidence půdy (§ 3g odst. 3 a 4 téhož zákona). Otázku účasti a součinnosti dotčených osob na provádění aktualizaci evidence půdy (tedy jejich „účastenství“ *largo sensu*) je však nutno posuzovat i ve fázi před formálně vedeným správním řízením o námitce, neboť v souladu s § 154 ve spojení s § 158 odst. 1 správního řádu se i při postupu mimo správní řízení přiměřeně použije § 27 správního řádu upravující účastenství. O účastnících a účastenství lze tedy s jistým zjednodušením hovořit i v případě osob účastnících se aktualizace evidence půdy, jejichž okruh je třeba s jistotou určit z toho důvodu, aby správní orgán věděl, s kým má jednat, komu oznamovat provedení či neprovedení aktualizace a kdo je rovněž oprávněn podat námitku proti oznámení, o níž již bude žalovaným vedeno

pokračování

formalizované správní řízení. Takto účastenství ve své praxi běžně pojmají správní orgány i správní soudy a bude tak dále v odůvodnění činit i Nejvyšší správní soud.

[14] Evidence půdy je informačním systémem veřejné správy sloužícím zejména k ověřování správnosti údajů při poskytování dotací a ke kontrolám plnění podmínek poskytnutých dotací (§ 3a odst. 1 zákona o zemědělství). V evidenci jsou evidovány *díly půdních bloků* a jejich *uživatelé*, nikoli vlastní pozemky, na kterých se díly půdních bloků nacházejí, a vlastníci těchto pozemků (§ 3a odst. 12 téhož zákona v rozhodném znění účinném ode dne 1. 1. 2015; § 3a odst. 4 zákona v současném znění). Městský soud proto správně zdůraznil klíčový vztah evidence půdy a uživatelů dílů půdních bloků, neboť jsou to oni (nikoli vlastníci pozemků), kdo se na základě řádného ohlášení v evidenci půdy mohou následně stát žadateli o dotace na zemědělskou půdu. Dle § 3 odst. 5 písm. a) zákona o zemědělství platí, že příslušný orgán při rozhodování o poskytnutí dotace vychází z evidence využití půdy vedené podle tohoto zákona. Podpůrně lze v této souvislosti upozornit také na název celé rubriky zákona obsahující § 3a a násl., a sice *Evidence využití půdy podle uživatelských vztahů*.

[15] Při aktualizaci evidence zemědělské půdy iniciované ohlášením uživatele dílů půdních bloků může docházet k rozporům ohledně existence právního důvodu užívání zemědělské půdy, tj. pozemků, na nichž se evidované díly půdních bloků nacházejí. Právní úpravu řešení těchto rozporů obsahuje § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství, který stanoví povinnost správního orgánu ověřovat při ohlášení některých změn v evidenci půdy právní důvod užívání půdy (shodně k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015, č. j. 3 As 187/2014-37, nebo ze dne 22. 3. 2016, č. j. 2 As 20/2016-29, bod 11). Aktualizaci evidence půdy může v těchto případech správní orgán provést pouze tehdy, předloží-li ohlašovatel (uživatel požadující změnu v evidenci půdy) dohodu odstraňující vzájemný rozpor nebo doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho rozhodovací činnosti známo, že stěžovatel jako ohlašovatel opakovaně neuspěl s ohlášením změny osoby uživatele ve svůj prospěch, kdy správní orgán požadovanou aktualizaci neprovedl pro nedoložení písemné dohody, resp. dokladu prokazujícího právní důvod užívání (z aktuálních viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 9 As 283/2023-35).

[16] Zákon o zemědělství ovšem umožňuje provádění aktualizace evidence půdy správním orgánem rovněž z moci úřední, tedy bez ohlášení změn uživatelem. Podle § 3g odst. 8 zákona (v rozhodném znění účinném ode dne 1. 1. 2015) *Fond může na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu ministerstva nebo jiného orgánu veřejné správy zahájit postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy, popřípadě k úplnému vynětí z evidence půdy; takový postup Fond zahájí vždy, podá-li o to žádost vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku. Fond vyzve dotčené uživatele k písemnému vyjádření ve lhůtě jím stanovené, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Odstavce 2 až 7 se vztahují na aktualizaci evidence půdy, popřípadě na úplné vynětí z evidence půdy, podle tohoto odstavce přiměřeně. Právní účinky změny v evidenci půdy provedené na základě tohoto odstavce nastávají dnem následujícím po dni, kdy Fond zahájil postup podle tohoto odstavce, nebo jestliže ze zjištěných důkazů nevyplývá, že nastanou později* (pozn.: zvýraznění podtržením zde i dále v textu doplnil soud). Tímto způsobem správní orgán postupuje i tehdy, pokud z ověření údajů v evidenci půdy porovnáním s leteckými měřickými snímky považuje za nezbytné provést jejich změnu (§ 3h odst. 2 zákona o zemědělství).

[17] Podle § 3h odst. 1 zákona o zemědělství *Fond nejméně jednou za 2 roky ověřuje vybrané údaje evidence půdy a evidence ekologicky významných prvků na základě ortofotomap, zhotovených na základě leteckých měřických snímků*. Podle odst. 2 téhož ustanovení platí, že *je-li nezbytné na základě ověření podle odstavce 1 provést změnu údajů v evidencích, provede se taková změna ve vzájemné součinnosti Fondu a dotčených uživatelů postupem podle § 3g odst. 8, s tím, že prvním úkonem ve věci je vydání oznámení o provedení aktualizace evidence půdy nebo oznámení o provedení aktualizace evidence ekologicky významných prvků*.

[18] Postup správního orgánu dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství tak slouží k ochraně objektivního práva (jde o dozorčí prostředek správního orgánu), nikoli k ochraně práv adresátů veřejné správy včetně vlastníků pozemků, jak se domnívá stěžovatel. V nyní souzené věci byly dle žalobou napadeného rozhodnutí zahájeny kroky k provedení aktualizace evidence půdy z důvodu provedení leteckého snímkování (§ 3h zákona o zemědělství). Tuto aktualizaci neinicioval stěžovatel (k jeho možné žádosti/podnětu dle § 3g odst. 8 věty první za středníkem zákona viz dále). Postup správního orgánu se tak vůbec nedotýkal zapsaného údaje o evidovaném uživateli, který stěžovatel dlouhodobě rozporuje, nýbrž se jednalo o zpřesnění údajů o hranicích dílů půdních bloků. Nejvyšší správní soud současně zdůrazňuje, že výsledkem prováděné aktualizace nemohla být změna hranic *pozemků* jsoucích v nevypořádaném společném jmění stěžovatele a osoby zúčastněné na řízení jako bývalých manželů (práva vlastníků zůstala nedotčena), nýbrž toliko změna hranic *dílů půdních bloků* s potenciálním vlivem toliko na práva zapsaného uživatele a jeho dotační vztahy. Správní orgány i městský soud proto správně uzavřely, že tohoto postupu správního orgánu z moci úřední nebyl stěžovatel účastníkem, neboť mu výsledek tohoto postupu (rozuměj oznámení provedení, či neprovedení aktualizace) nemohl založit, změnit nebo zrušit práva nebo povinnosti, anebo je deklarovat [§ 27 odst. 1 písm. b) správního řádu]. Stěžovatel také nemohl být přímo dotčen na svých právech a povinnostech (§ 27 odst. 2 správního řádu), a to ani na právu vlastnickém.

[19] Stěžovatelovo přesvědčení, že správní orgán má při každé aktualizaci evidence půdy povinnost vždy znovu zkoumat, zda je zapsaný uživatel oprávněn užívat zemědělskou půdu, je neopodstatněný a z právní úpravy nevyplývá. Naopak z § 3g odst. 3 zákona o zemědělství plyne, že správní orgán zkoumá právní důvod užívání zemědělské půdy jen v těch případech, kdy dojde k ohlášení skutečností podle odstavce 1 písm. b), c) nebo g) tohoto ustanovení zákona. Z ničeho neplyne, že by správní orgán, který se rozhodl zahájit postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy z jiných zákonem předvídaných důvodů, byl povinen zkoumat také otázku právního důvodu užívání zemědělské půdy, kterou nikdo nečiní spornou.

[20] Namítl-li stěžovatel, že vyhrazení užívacího práva jiné osobě (zde osobě zúčastněné na řízení) představuje omezení jeho vlastnického práva, mívá se i tato argumentace s výše vymezeným předmětem prováděné aktualizace. Lze podotknout, že pokud stěžovatel spatřuje omezení svých vlastnických práv v tom, že v evidenci půdy přetrvává zápis osoby zúčastněné na řízení jako uživatky, jediným skutečně efektivním řešením je vypořádání společného jmění manželů (dohodou nebo v občanském soudním řízení), což může být následně promítnuto do evidence půdy. To Nejvyšší správní soud stěžovateli vysvětlil již v rozsudku ze dne 7. 3. 2023, č. j. 7 As 242/2022-40, bod 25, vydaném v jiné jeho věci a jeho bývalé manželky.

pokračování

[21] Konečně k námitce, že právo věc užívat je nedílnou součástí vlastnického práva a že výsledek rozhodování o dalším trvání užívacího práva představuje přímé dotčení stěžovatelova vlastnického práva, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ve světle výše uvedeného nemohl postup, jehož cílem byla aktualizace evidence půdy z důvodů zpřesnění hranic dílů půdních bloků na základě pořízených leteckých měřických snímků, vyústit v žádné rozhodování o užívacím právu, jak nepřipadně namítá stěžovatel.

[22] Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že nepřehlédl právní úpravu obsaženou v § 3g odst. 8 věty první za středníkem (v rozhodném znění účinném ode dne 1. 1. 2015), dle kterého *takový postup* (rozuměj postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy) *Fond zahájí vždy, podá-li o to žádost vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku*. Toto ustanovení je v současném znění zákona formulováno tak, že *takový postup Fond zahájí vždy, podá-li k tomu podnět vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku*. Stejně tak si je Nejvyšší správní soud vědom nedávných rozsudků (vydaných taktéž ve věcech stěžovatele), konkrétně rozsudku ze dne 25. 10. 2024, č. j. 4 As 406/2023-31, a rozsudku ze dne 31. 10. 2024, č. j. 10 As 272/2023-50, v nichž vyslovil závěr, že v případě, kdy aktualizaci evidence půdy iniciuje vlastník pozemku podnětem (dříve žádostí), je účastníkem řízení rovněž žadatel, tedy vlastník pozemku. Tyto rozsudky připustily, že aktualizaci evidence půdy lze ve specifických případech provádět rovněž z důvodů zabezpečení ochrany oprávněných práv vlastníka pozemků, z čehož dovodily možnost vedení nárokového správního řízení k žádosti vlastníka. Z označených rozsudků vyplývá, že vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku, se v důsledku nejednoznačné právní úpravy může domáhat provedení změn v evidenci půdy i v případě, kdy sám neusiluje o zapsání jako uživatel dílů půdních bloků. Týká-li se však požadovaná změna dříve zapsaného uživatele, musí vlastník (obdobně jako nový uživatel) doložit písemnou dohodu odstraňující rozpor nebo doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy. Nejvyšší správní soud nicméně upozorňuje, že vlastnická práva vlastníků pozemků (dotčená vedením evidence půdy pro účely dotací pouze zprostředkovaně) lze chránit výhradně v těchto zákonem stanovených případech nárokových řízení iniciovaných žádostmi (podněty) vlastníků. Dopady citovaných rozsudků tedy nelze z důvodů vysvětlených výše rozšiřovat a účastenství vlastníků pozemků dovozovat i při jiných postupech správních orgánů týkajících se aktualizace evidence půdy.

[23] Dle Nejvyššího správního soudu proto závěry citovaných rozsudků nedopadají na nyní posuzovaný případ, v němž soud aplikuje jinou právní normu, konkrétně § 3g odst. 8 větu první před středníkem zákona o zemědělství, nikoliv větu za středníkem, jako tomu bylo v případě obou citovaných rozsudků. V nyní souzené věci není spor o to, že správní orgán sám z úřední povinnosti započal postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy, nikoli na základě žádosti stěžovatele jako vlastníka pozemků.

[24] S odkazem na výše popsanou právní úpravu a citovanou judikaturu proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými rovněž stěžovatelovy námitky, že měl právo se jako účastník bránit nesprávnostem v evidenci půdy a proti zneužívání vlastnictví k neoprávněnému čerpání dotací osobou zúčastněnou na řízení, která je dle jeho názoru zapsána v evidenci půdy neoprávněně jako uživatel. Aniž by Nejvyšší správní soud předjímal případné budoucí hodnocení těchto námitk, konstatuje, že stěžovatelem tvrzené skutečnosti nezakládaly jeho účastenství při aktualizaci evidence půdy prováděné z moci úřední, jejímž předmětem byly skutečnosti s ochranou vlastnického práva nesusouvisející.

K tomu Nejvyšší správní soud znovu upozorňuje, že výsledky aktualizace upravující a zpřesňující hranice na základě leteckého snímkování se nedotýkají hranic pozemků, nýbrž hranic ploch dílů půdních bloků (srov. § 3h odst. 1 zákona o zemědělství). Takto prováděná aktualizace tedy nemohla mít a nemá žádné dopady do práv vlastníků pozemků, nýbrž potenciálně toliko do práv uživatelů dílů půdních bloků.

[25] Z důvodu odlišnosti nyní souzené věci od výše citovaných rozsudků nepovažoval Nejvyšší správní soud za potřebné se vyjadřovat k obsáhlé argumentaci žalovaného, který závěry citovaných rozsudků zpochybňuje. Takovou argumentaci může žalovaný uplatnit v jiném „řízení“ vedeném na základě podané žádosti/podnětu vlastníka pozemku.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[27] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost a ani neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání náhrady nákladů řízení, proto rozhodl tak, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. dubna 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu